

16 Νοεμβρίου, 1990

[Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΙΚΗΣ,
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ,
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 140 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Αιτητής,

v.

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΑΡ. 2),

Καθ' ων η αίτηση.

(Αναφορά Αρ. 4/90).

Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Αίτηση δικηγόρου για απόκτηση άδειας για εμφάνιση και συμμετοχή στη δικαστική διαδικασία, εκ μέρους της Πολιτικής Κομματικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων, με σκοπό την παρουσίαση των απόψεων της Ομάδας αυτής επί θέματος που αφορά τη συνταγματικότητα νόμου — Πότε είναι επιτρεπτή σε διαδικασία η εμφάνιση μη διαδίκου ως φίλου του δικαστηρίου. *amicus curiae* — Εφαρμοστές αρχές.

5
10 Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου απέρριψε την αίτηση και αποφάνθηκε ότι:

15 Με βάση το λεκτικό του Άρθρου 140 του Συντάγματος, που αναφέρει "..... και αφού ακούσει τας απόψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων", δεν υπάρχει περιθώριο εμφάνισης ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου και συμμετοχής στη διαδικασία, άλλων από τα μέρη που αναφέρονται στο Άρθρο αυτό.

20 Η παρούσα υπόθεση, διακρίνεται από την υπόθεση *Ladas*, διότι το επίδικο θέμα σε εκείνη τη διαδικασία, ήταν η ερμηνεία προνοιών του Συντάγματος βάσει του Άρθρου 149(β), περίπτωση στην οποία η διαδικασία που προβλέπεται είναι διαφορετική από την Αναφορά βάσει του Άρθρου 140.

25 *Η αίτηση απορρίπτεται.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Muderrisoglou and Others v. Council of Ministers, 5 R.S.C.C. 130,

President of the Republic v. House of Representatives (1986) 3(B) 5
C.L.R. 1157,

Theodosiadou and Others v. Republic (1985) 3(A) C.L.R. 178,

Reece v. ΕΣΤΙΑ Ανώνυμος Ασφαλιστική & Αντασφαλιστική Εταιρεία (1990) 1 Α.Α.Δ. 695, 10

Ladas and Others (1985) 3(D) C.L.R. 2823.

Αίτηση: 15

Αίτηση δικηγόρου για άδεια του Δικαστηρίου να εμφανιστεί και να λάβει μέρος στη διαδικασία εκ μέρους της Πολιτικής Κομματικής Ομάδας, που έχει σχηματιστεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, του Πολιτικού Κόμματος του Δημοκρατικού Συναγερμού και που έχει αναγνωρισθεί από τη Βουλή μέσα στα πλαίσια του Άρθρου 73.12 του Συντάγματος. 20

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με *Α. Παπασάββα*, Ανώτερο Δικηγόρο της Δημοκρατίας και *Τ. Πολυχρονίδου*, Δικηγόρο της Δημοκρατίας Α', για τον Αιτητή. 25

Μ. Χριστοφίδης και Κ. Χρυσοστομίδης, για τους Καθ' ων η αίτηση. 30
Cur. adv. vult.

Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Στο στάδιο της έκδοσης Οδηγιών, το Δικαστήριο πληροφορήθηκε ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων θα αντιπροσωπευθεί στη διαδικασία αυτή από τον κ. Ευσταθίου και τον κ. Χρυσοστομίδα. 35

Ο κ. Χριστοφίδης παρουσιάστηκε και ζήτησε άδεια να εμφανιστεί και να λάβει μέρος στη διαδικασία εκ μέρους της Πολιτικής Κομματικής Ομάδας, που έχει σχηματιστεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, του Πολιτικού Κόμματος του Δημοκρατικού Συναγερμού και που έχει αναγνωρισθεί από τη Βουλή μέσα στα πλαίσια του Άρθρου 73.12 του Συντάγματος. Ο σκοπός ήταν όπως αναφέρθηκε, η παρουσίαση των απόψεων της Ομάδας αυ- 40

της πάνω στο θέμα που ερευνάται, "ως αποτελούσης συστατικό μέρος της Βουλής των Αντιπροσώπων". Με τον τρόπο αυτό θα παρείχετο η ευκαιρία να εκτεθούν οι απόψεις της μειοψηφίας, που είναι αντίθετες από εκείνες της πλειοψηφίας της Βουλής.

5

Ο κ. Χρυσοστομίδης εκ μέρους της Βουλής των Αντιπροσώπων, έφερε ένσταση, γιατί η Βουλή, ως φορέας της Νομοθετικής Εξουσίας, είναι συλλογικό όργανο και δεν μπορεί να διασπασθεί σε δύο ή περισσότερα μέρη. Η κυριαρχική εξουσία όσον αφορά τη νομοθετική λειτουργία και σε σχέση με το Άρθρο 73.12 του Συντάγματος, δε χωρίζεται σε Ομάδες.

10

Ο Γενικός Εισαγγελέας μιλώντας πάνω στο θέμα αυτό, μας παράπεμψε και στην υπόθεση *Muderrisoglou and Fourteen Others v. The Council of Ministers*, 5 R.S.C.C. 130, η οποία δύνατό να βοηθούσε στη λήψη της σχετικής απόφασης.

15

Το Άρθρο 140 του Συντάγματος αναφέρει:

20

"1. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας από κοινού προς της εκδόσεως νόμου ή αποφάσεως τινός της Βουλής των Αντιπροσώπων δικαιούνται να αναφερθώσιν εις-το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον ίνα γνωματεύση τούτο, κατά πόσο ο εν λόγω νόμος, απόφασις ή ωρισμένη διάταξις αυτών ευρίσκειται εις αντίθεσιν ή είναι ασύμφωνος προς διάταξιν τινά του Συντάγματος δι' οιονδήποτε άλλο λόγον πλην της δυσμενούς εις βάρος εκατέρας κοινότητος διακρίσεως.

25

2. Το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον ερευνά το υπό την κρίσιν αυτού τεθέν κατά την πρώτην παράγραφον του παρόντος άρθρου ζήτημα και αφ'ου ακούση τας απόψεις του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων εκδίδει την γνωμάτευσιν αυτού επί του τεθέντος αυτού ζητήματος και κοινοποιεί ταύτην εις τον Πρόεδρον και τον Αντιπρόεδρον της Δημοκρατίας, ως και εις την Βουλήν των Αντιπροσώπων.

35

3. Εις την περίπτωσιν το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον γνωματεύση ότι ο νόμος ή η απόφασις ή διάταξις τις αυτών ευρίσκειται εις αντίθεσιν ή ασυμφωνίαν προς διάταξιν τινά του Συντάγματος, ο νόμος ή η απόφασις δεν δύναται να εκδοθή υπό του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας."

40

Στην *President v. House of Representatives* (1986) 3(B)

C.L.R. 1157, εγέρθηκε θέμα εμφάνισης του Κυπριακού Ραδιοφωνικού Ιδρύματος και ζητήθηκε η άδεια του Δικαστηρίου για να εμφανιστεί και να λάβει μέρος στη διαδικασία που εγέρθηκε κάτω από τα Άρθρα 139 και 140 του Συντάγματος, ως ενδιαφερόμενο μέρος ή ως *amicus curiae*. Στην περίπτωση εκείνη το Δικαστήριο αποφάσισε ότι, τόσο ως θέμα γραμματικής όσο και τελεολογικής ερμηνείας των Άρθρων 138 και 140 του Συντάγματος περιορίζεται το δικαίωμα εμφάνισης στα μέρη που είναι άμεσα αναμειγμένα στη διαφορά: και ότι αποκλείεται η συμμετοχή οποιουδήποτε άλλου στη διαδικασία. 5
10

Πότε είναι επιτρεπτή σε διαδικασία η εμφάνιση μη διαδίκου ως φίλου του δικαστηρίου, *amicus curiae*, εξηγείται στην *Theodosiadou and Others v. Republic* (1985) 3(A) C.L.R. 178 και στην *Graham Thomas Reece v. "ΕΣΤΙΑ" Ανώνυμος Ασφαλιστική & Αντασφαλιστική Εταιρεία* (1990) 1 Α.Α.Δ. 695. 15

Με βάση τα πιο πάνω και ειδικότερα το λεκτικό του Άρθρου 140 του Συντάγματος που αναφέρει "... και αφού ακούσει τις απόψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων", καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει περιθώριο εμφάνισης ενώπιόν μας και συμμετοχής στη διαδικασία, άλλων από τα μέρη τα οποία ρητά αναφέρονται στο Άρθρο αυτό. 20

Αναφορικά με την απόφαση του Δικαστηρίου *Ladas and Others* (1985) 3(D) C.L.R. 2823, επισημαίνουμε ότι αυτή διακρίνεται από την παρούσα υπόθεση διότι το επίδικο θέμα σε εκείνη τη διαδικασία ήταν η ερμηνεία προνοιών του Συντάγματος βάσει του Άρθρου 149(β), περίπτωση στην οποία προβλέπεται διαδικασία διάφορος από την Αναφορά βάσει του Άρθρου 140. 25
30

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η αίτηση απορρίπτεται.

Η αίτηση απορρίπτεται. 35